

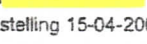

4
Behandeld
Vastgesteld
Datum vaststelling 15-04-2005
Termijn
Aantal blz. 7 + bijl.
Exemplaarnummer 2 van 7

idem: 256474172
19-4-05
Defensie

Ministerie van Defensie 20

Militaire Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
Kabinet van de Directeur

Bezoekadres:
Frederikkazerne, Gebouw 32
van der Burchlaan 31
Postadres:
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Aan Vz en leden CVIN

Datum 15 april 2005
Ons kenmerk KAB2005004
Onderwerp Dreigingsinschatting operaties NL krijgsmacht

Steller:

Hierbij bied ik U de CVIN-bijdrage van de MIVD aan met betrekking tot de dreigingsinschatting van operaties waaraan de Nederlandse krijgsmacht deelneemt.

Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (wnd)

K.A.C. Hermsen
Commandeur

Bij beantwoording datum, ons kenmerk en onderwerp vermelden.

15 april 2005

Dreigingsinschatting operaties Nederlandse krijgsmacht

IRAK

Politieke situatie

De verkiezingsuitslag luidde een periode in van intensieve, en somtijds moeizame, onderhandelingen tussen de shi'itische en de Koerdische allianties over de regeringsformatie. Het overleg spitste zich toe op kwesties als de federatieve staatsvorm, de status van Kirkuk, de rol van de islam, de verdeling van de olie-inkomsten, de integratie van de Koerdische milities, en de verdeling van de ministersposten. Nadat op 3 april de parlamentsvoorzitter werd gekozen, wees het (overgangs)parlement een aantal dagen later de Presidentiële Raad aan. De nieuwe president is de Koerdenleider Jalal Talabani, zijn plaatsvervangers zijn de sunniet Ghazi al-Yawer (voorheen president) en de shi'iet Adil Abd al-Mahdi (voorheen minister van Financiën). De Presidentiële Raad heeft vervolgens de shi'iet Ibrahim Jafari voorgedragen als kandidaat-premier. Formeel heeft deze nu maximaal een maand de tijd om een regering samen te stellen, maar er is al veel voorwerk verricht. De verwachting is dat Jafari op korte termijn een ministersploeg kan presenteren.

Veiligheidssituatie

Het geweldsniveau in Irak is in maart wederom verder afgenomen. De eerste dagen van april hebben echter weer een lichte stijging laten zien. In april 2004 steeg het geweldsniveau nadrukkelijk. Samen met enkele herdenkingen in april, zoals de val van Bagdad op 9 april en de verjaardag van Saddam Hussein op 28 april, kan daardoor ook dit jaar in april het geweld toenemen. De druk die vanuit de *Multi National Forces in Iraq* (MNFI) en Iraakse veiligheidsorganisaties de afgelopen weken op het verzet is uitgeoefend, heeft ertoe geleid dat dat verzet zijn heil zoekt in andere methoden en locaties. Het geweld verschuift vanuit de steden naar minder dichtbevolkte gebieden. Voor wat betreft inzetmiddelen worden steeds vaker *Vehicle Borne Improvised Explosive Devices* (VBIEDs) ingezet. Er worden ook meer grootschalige, complexe aanvallen uitgevoerd, zoals op 2 april op de gevangenis in Abu Ghurayb.

De veiligheid van het Nederlandse militair personeel in Bagdad, met name bij verplaatsingen tussen locaties in gebruik bij de MNFI, blijft nadrukkelijk een punt van zorg. Er vinden regelmatig aanvallen plaats op MNFI-locaties en op de routes daartussen. Het Iraakse verzet zal ook de *NATO Training Mission in Iraq* (NTM-I) zien als een geval van ongewenste buitenlandse aanwezigheid, of zelfs als niets anders dan een ander deel van de MNFI, en deze missie aanvallen als men daartoe de mogelijkheid ziet.

BALKAN

In het verleden is met name Bosnië-Herzegovina een permissieve omgeving gebleken voor organisaties die sympathiseren met onder meer het al-Qa'ida netwerk.

In het geval van terroristische acties op de Balkan zal de Amerikaanse presentie waarschijnlijk als primair doel worden gezien. Daarbij kan echter ook (gecoloceerd) Nederlands personeel slachtoffer worden. De terroristische dreiging in Bosnië-Herzegovina en Kosovo, waar Nederlandse militairen werkzaam zijn op het hoofdkwartier van KFOR en bij de *European Union Monitor Mission* (EUMM), wordt onveranderd als gemiddeld ingeschat. Voor Macedonië, waar Nederlandse eenheden (KMar) en politiepersoneel actief zijn binnen de EU-politiemissie Proxima, wordt deze nog steeds als laag inge-

schaald. Hoewel met aanslagen voortdurend rekening dient te worden gehouden, is er op basis van de huidige informatie geen sprake van een verhoogde terroristische dreiging.

In december 2004 heeft Hoge Vertegenwoordiger Paddy Ashdown andermaal sancties uitgevaardigd tegen Bosnië-Herzegovina. Aanleiding voor deze sancties was het feit dat het land nog altijd niet heeft voldaan aan de criteria voor toetreding tot het "Partnership for Peace" (PfP)-programma van de NAVO. De sancties waren in de praktijk uitsluitend gericht tegen de Bosnisch-Servische republiek (RS). Zij hadden in het bijzonder tot doel de mogelijkheden voor het beschermen van prominente verdachten van oorlogsmisdaden te reduceren. Deze maatregelen vormen een bedreiging van de vitale belangen van prominente Bosnisch-Servische politici en resulteerden aanvankelijk in de terugtrekking van deze functionarissen uit bestuursorganen op RS- en nationaal niveau. Inmiddels zijn de politici weer teruggekeerd in het nationale bestuur en werd een nieuwe RS-regering gevormd. Bovendien zijn enkele Bosnisch-Servische verdachten van oorlogsmisdaden overgedragen aan het Internationaal Joegoslavië Tribunaal (ICTY). Toch moet er rekening mee worden gehouden dat in april a.s. nieuwe sancties tegen Bosnië-Herzegovina worden uitgevaardigd.

Bovendien is ondertussen sprake van een vergelijkbare confrontatie tussen Ashdown en de Bosnisch-Kroatische top. Aanleiding is het door Ashdown opgelegde ontslag van de Kroatische vertegenwoordiger in het Bosnische presidium, Dragan Covic, die wordt verdacht van financiële malversaties. Dit heeft geleid tot protesten van Bosnisch-Kroatische zijde en zelfs een uitnodiging van de Bosnisch-Kroatische partij HDZ BiH tot het ontslag van Ashdown. Er is echter geen reden om aan te nemen dat de Bosnische Kroaten een terugkeer beogen naar de non-coöperatieve opstelling van een aantal jaren geleden. Zolang de leidende positie van de HDZ BiH in de Bosnisch-Kroatische gemeenschap en de semi-autonomie van de door Bosnische Kroaten gedomineerde delen van het land niet in het geding komen, zal de HDZ BiH naar verwachting water bij de wijn blijven doen.

Gewelddadige acties versus internationaal personeel zijn tot op heden in Bosnië-Herzegovina uitgebleven. Met dergelijke incidenten moet echter rekening worden gehouden wanneer de vitale belangen van bevolkingsgroepen en hun elites daadwerkelijk bedreigd worden. Naar verwachting zullen er zich in Bosnië-Herzegovina geen grootschalige (gewelddadige) protesten voordoen indien EUFOR erin zou slagen prominente van oorlogsmisdaden verdachte personen te arresteren. Relatief kleinschalige (bom)incidenten komen regelmatig voor in met name Sarajevo en omgeving, waarbij de Internationale Gemeenschap (IG) tot dusver geen (direct) doelwit is geweest. Over het algemeen houden dergelijke gebeurtenissen verband met (interne conflicten binnen) de georganiseerde misdaad.

Op 8 maart jl. werd een aanklacht van het Internationaal Joegoslavië Tribunaal (ICTY) tegen de Kosovoarse premier Ramush Haradinaj geopenbaard, waarna deze direct zijn functie neerlegde. Sinds het daaropvolgende, vrijwillige vertrek van Haradinaj naar Den Haag is de situatie in Kosovo relatief rustig gebleven. Aangenomen wordt echter dat de duur van Haradinajs verblijf in Den Haag mede bepalend is voor de coöperatieve houding van de etnisch-Albanese bevolking. Het merendeel van de etnische Albanezen acht de populaire Haradinaj onschuldig en gaat ervan uit dat hij op korte termijn in Kosovo tijdelijk onder huisarrest wordt geplaatst. Deze verwachting wordt door (vreedzame en kleinschalige) demonstraties en petitie onderstreept.

Naarmate de gespannen situatie rond het vertrek van Haradinaj voortduurt, zal de vraag of de voormalige premier op borgtocht wordt vrijgelaten een doorslaggevende rol spelen bij de organisatie van demonstraties door (met name) de Kosovaarse veteranenorganisatie (ShVL). In het verleden hebben (grootschalige) protestacties geleid tot onlusten. [REDACTED]

[REDACTED] Deze netwerken komen in belangrijke mate overeen met de ten tijde van de strijd tegen de Serviërs gevestigde UCK-structuren. Indien een verzoek om voorlopige vrijlating van Haradinaj door het ICTY wordt afgewezen, zullen naar verwachting meer protesten volgen. Intussen blijft de kans op nieuwe geweldsuitbarstingen in Kosovo onverminderd hoog.

Vaststaat dat de recente reeks (bom)aanslagen een bedreiging blijft vormen voor de fragiele veiligheidssituatie in Kosovo. Aangenomen wordt dat radicaal-nationalistische, etnisch-Albanese groeperingen door middel van dergelijke incidenten trachten de toestand in Kosovo te destabiliseren. Hoewel vertegenwoordigers van de IG zich inspanssen om de stabiliteit te bewaren, zullen aanslagen naar verwachting leiden tot onrust onder de etnisch-Albanese bevolking. Dit geldt in het bijzonder voor inci-

denten met een inter-etnisch karakter, die in het verleden werden uitgebuit voor nationalistische doeleinden. De kans bestaat dat demonstraties en/of aanslagen uit etnisch-Albanese hoek zich (direct) zullen richten tegen de internationale presentie, met name in relatie tot het Haradinaj-dossier, terwijl ook inter- en intra-etnisch geweld niet kan worden uitgesloten.

In Kroatië heeft het uitstel van onderhandelingen over toetreding tot de EU tot dusver niet in (gewelddadige) protesten geresulteerd. Eerder had de zogenaamde 'Kroatische Radicale Beweging' bedreigd aanslagen te zullen plegen op Europese burgers die verblijven in Kroatië. Hierbij werden specifiek Nederlanders als doelwit genoemd, omdat Nederland onderdak biedt aan het ICTY. De dreigbrief blijkt eerder symptomatisch voor de toegenomen kritiek onder Kroaten op zowel het eisenpakket van de EU als pro-EU landgenoten, dan dat het schrijven de verboden zou kunnen vormen voor gewelddadige acties tegen EU-burgers, inclusief Nederlanders.

AFGHANISTAN

Nu de winter in Afghanistan is afgelopen, heeft zich -zoals verwacht- een beperkte opleving van het aantal tegen de regering en ISAF- en Coalitietroepen uitgevoerde aanvallen voorgedaan. In de omgeving van Kabul blijft het aantal incidenten laag. Elders in het land, met nadruk op de zuid-oostelijke grensgebieden, blijven de *Opposing Militant Forces* (OMF) hun aanvallen uitvoeren. Toch blijft ook het, weliswaar nog niet formeel bekend gestelde, verzoeningsprogramma van de regering-Karzai in de richting van de gematigde componenten binnen Taliban en Hezb-e-Islami verwarring binnen deze groeperingen veroorzaken. Er wordt regelmatig melding gemaakt van zich overgeevende (voormalige) Taliban kaders. Daarbij wordt niet uitgesloten dat de overblijvende Taliban zich op termijn harder (en met radicalere middelen) zullen gaan verzetten. Het nog steeds succesvol verlopende *Disarmament, Demobilisation en Reintegration* (DDR) programma leidt eveneens tot een toename van het aantal niet-geïntegreerde strijders. In enkele gevallen zoeken die hun heil bij de OMF of aansluiting bij lokale milities.

Derhalve moet rekening worden gehouden met de continuering van het geweld, zoals (VB)IED-aanslagen en raketbeschietingen. Vliegtuigen en helikopters dienen rekening te blijven houden met de mogelijke inzet van klein kaliber wapens (KKW). Ook de aanwezigheid van luchtafweersystemen en *Man Portable Air Defence System* (MANPADS) blijft reden voor waakzaamheid. Tijdens het verblijf aan de grond op *Kabul International Airport* bestaat er een beperkt risico van beschieting van het complex met raketten, voornamelijk uit noordoostelijke richting. Het normbeeld betreffende het verantwoordelijkheidsgebied (AOR) van ISAF is ongewijzigd. Naast de mogelijke inzet van KKW en draagbare antitankwapens (RPGs), dient onverminderd rekening te worden gehouden met raketbeschietingen vanaf de rand van de AOR van KMNB. Ook worden er nog altijd pogingen ondernomen om ISAF-voertuigen aan te vallen met behulp van IEDs, die langs de weg worden ingegraven en van afstand tot ontploffing worden gebracht. Het risico van zelfmoordaanslagen en ontvoeringen blijft aanwezig.

In de provincie Baghlan zijn de activiteiten van de OMF nog steeds uitermate beperkt in aantal. Juma Khan Hamdard heeft inmiddels als gouverneur van de provincie zijn functie ingenomen zonder dat dit tot gewelddadige protesten heeft geleid. Wel blijft de onduidelijke positie van krijgshoofd Amir Gul in de provincie tot onrust leiden. Regelmatig vinden er in Afghanistan en dus ook in de provincie Baghlan incidenten plaats die in verband staan met criminaliteit, vaak gerelateerd aan drugsteelt en -handel. Meestal richt het geweld zich niet direct tegen de aanwezige buitenlanders. De drugsbestrijdingscampagne van de regering kan echter leiden tot moeilijkheden met benadeelde partijen. Deze kunnen het PRT gaan zien als 'tegenpartij' in die campagne. Dit risico zal in voorjaar en zomer stijgen, omdat in die periode de papaver geoogst wordt en de bedrijvigheid in deze bedrijfstak zal toenemen. Het grootste fysieke risico voor het Nederlandse PRT in Pul-e Khumri gaat uit van raketten (107 - 122 mm) waarmee de compound onder vuur zou kunnen worden genomen, en van IEDs langs de weg. De kans hierop wordt echter als zeer laag ingeschat. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met criminaliteit, zoals roofovervallen en met de mogelijke gevolgen van de anti-drugscampagne in de provincie. De houding van de bevolking ten opzichte van het PRT is nog steeds positief, al zijn de hooggespannen verwachtingen van de bevolking intussen getemperd door het uitblijven van merkbare verbeteringen in hun leefsituatie sinds de komst van het PRT.

Voor wat betreft het inzetgebied van de Nederlandse deelname met *Special Forces* aan de *Operation Enduring Freedom* (OEF) in de provincie Kandahar geldt dat de OMF, wellicht onder druk van *Operation Enduring Freedom* (OEF) en door een afname van de steun onder de lokale bevolking, gedwongen zijn hun optreden te beperken tot de zuidelijke, zuidoostelijke en oostelijke grensgebieden, de provincies Uruzgan en Zabul, en de noordelijke delen van de provincies Kandahar en Helmand. Hier blijven de OMF voornamelijk kleinschalige, lokale, ongecoördineerde acties uitvoeren, zoals beschietingen, hinderlagen, overvallen, het plaatsen van (RC)IED's en mijnen, aanslagen op sleutelfunctionarissen en intimidatie van de lokale bevolking en overheid.

In en rond Kandahar-stad blijft het momenteel bijzonder onrustig als gevolg van een toenemend gevoel van onveiligheid bij de bevolking en het groeiende wantrouwen jegens het provinciale bestuur. Dit heeft vanuit de centrale overheid geleid tot de overplaatsing van verschillende (zeer corrupte) overheidsfunctionarissen en de aanstelling van nieuwe functionarissen. Dit heeft evenwel gevolgen voor de (etnische) machtsbalans en vertaalt zich in onrust onder de verschillende stammen, die zich zorgen maken over aantasting van hun eigen invloed in het gebied. Intertribale geweldsincidenten, gepaard gaande met beschietingen en moord op vooraanstaande functionarissen, zijn inmiddels in de zuidelijke regio's Kandahar en Helmand aan de orde. De hierdoor veroorzaakte onrust zal zeker de komende weken nog aanhouden. De eerder genoemde anti-drugscampagnes, die in deze drugsrijke provincies met voorrang worden uitgevoerd en inmiddels tot openlijk verzet van de bevolking hebben geleid, zijn een factor die de instabiliteit in deze regio de komende periode zal blijven beïnvloeden.

SOEDAN

Eind maart zijn in de Veiligheidsraad (VNVR) de lang aanhoudende discussies omtrent Soedan eindelijk beslecht. Het resultaat was dat de vredesondersteunende VN missie naar Soedan separaat werd gemandateerd conform de eerder hiertoe uitgebrachte voorstellen van SGVN Annan. Dit betrof resolutie 1590 van 24 maart. Als naam voor de missie werd het eerder gehanteerde UNMISUD afgekort tot UNMIS (*United Nations Mission in Sudan*). De initiële mandatering bedraagt 6 maanden.

In een tweede resolutie werd op 29 maart de mogelijkheid geopend om jegens personen gerichte sancties in te stellen vanwege vermeende obstructies van het vredesproces in Soedan. Resolutie 1591 stelt dat hieromtrent rapportage geschiedt aan de VNVR, op grond waarvan reisbeperkingen en bevrozingen van tegoeden kunnen worden opgelegd.

In een derde resolutie werd op 31 maart de kwestie van de straffeloosheid vanwege begane wandaden in Darfur behandeld, op basis van het hieromtrent op 25 januari uitgebrachte rapport van de internationale onderzoekscommissie. Omkleed met garanties jegens Amerikaanse staatsburgers, verwees resolutie 1593 dit dossier door naar het International Strafhof te Den Haag. De documenten van de internationale onderzoekscommissie, inclusief de verzegelde lijst met de namen van 51 personen die in eerste instantie als mogelijke verdachten kunnen worden aangemerkt, zijn hierop naar Den Haag overgebracht en aan hoofdaanklager Louis Moreno Ocampo overhandigd.

De reactie in Khartoem op resolutie 1593 was voorspelbaar: deze aantasting van de Soedanese soevereiniteit wordt niet acceptabel geacht. De resolutie werd door de ministerraad direct verworpen, President Al-Bashir zwoer "drie maal in de naam van de almachtige Allah" dat geen enkele Soedanees aan een buitenlands gerecht zal worden uitgeleverd, en op 5 april werd in de straten van Khartoem uitgebreid tegen de resolutie gedemonstreerd. De resolutie zou bedoeld zijn 'om het regiem omver te werpen'. De zeer machtige minister van Federale Betrekkingen, Nafie Ali Nafie, voegde hieraan toe dat de resolutie juist een bedreiging zou vormen voor het vredesproces in Darfur.

Hoewel een direct verband met de stelling van Nafie Ali Nafie niet aantoonbaar is, is het opmerkelijk dat vrijwel tegelijk met zijn uitspraak in Zuid Darfur het ernstigste incident sinds maanden plaatsvond. Het plaatsje Khor Abeche werd op 8 april door zo'n 350 militieleden van de (Arabische) Misseiriya bevolkingsgroep verwoest. Het aantal slachtoffers is niet bekend, maar SVSG Jan Pronk en AU gezant Baba Gana Kingibe spraken van de ergste aanval sinds die op het dorpje Hamada in januari, waarbij een tiental slachtoffers viel. En zijn echter wél heldere aanwijzingen dat de doorgaans als 'Janjaweed' aangeduide milities in Darfur (de door hen zelf gehanteerde naam luidt "al-khaff al-

mukhi" – "de snelle verschrikkelijke") nog altijd in belangrijke mate worden aangestuurd door de Soedanese militaire inlichtingendienst.

De algehele toestand in Darfur toont weinig positieve tendensen. De humanitaire toestand blijft aanhoudend nijpend, en het WFP heeft gemeld dat zij vanwege geldtekorten de rantsoenen voor circa een miljoen mensen fors zal moeten inkrimpen. UNICEF wees er verder op, dat vanwege mislukkende oogsten (door het geweld en de gebrekkige regenval) voor rond vier miljoen mensen tenminste nog 18 maanden lang de voedselvoorziening zeer onzeker is.

Recente beschuldigingen van N'djamena aan het adres van Khartoem als zou de laatste in dit grensgebied opstandelingen tegen het regiem in Tsjaad ondersteunen, zijn waarschijnlijk in dat kader te plaatsen. N'djamena trok zich op 11 april ook terug uit haar positie als bemiddelaar in Darfur, maar zal als zodanig nauwelijks gemist worden: de vervlechting van volkeren tussen Soedan en Tsjaad maakt dat N'djamena nauwelijks als onpartijdig kan gelden. Wél lijkt dit een volgende onzekere factor bij een mogelijke hervatting van de vredesbesprekingen tussen Khartoem en SLM/A en JEM in Abuja. Hoewel inmiddels het SLM heeft aangegeven dat het bereid is wederom te gaan onderhandelen, duidt niets erop dat dit op kortere termijn zou kunnen plaatsvinden.

In het noord-oosten van Soedan dreigt nog altijd een volgende opstand. Hier hebben de strijders van het 'Beja Congress' en die van de 'Rashaida Free Lions' zich inmiddels samengevoegd tot het 'Eastern Front'. Nabij de stad Kassala presenteerde het 'Eastern Front' zich op 29 maart aan de internationale pers die ook foto's mocht nemen van de enige honderden strijders die zich presenteerden. Vanwege de ondersteuning die deze groepen vanuit Eritrea genieten, was het niet verrassend dat deze strijders voor het oog niet te onderscheiden waren van troepen van de *Eritrean Defence Force* (EDF).

In het Noord-Zuid proces is inmiddels enig schot gekomen door de aankomst in Khartoem van een 110 mensen sterke delegatie van het SPLM. Deze zullen betrokken zijn bij de diverse overlegfora met Khartoem, onder meer omtrent een interim-grondwet. SPLM leider John Garang was afwezig, hij zal vermoedelijk pas naar Khartoem komen wanneer deze interim-grondwet van kracht is geworden. Of dit binnen de als zes maanden gestelde pre-interim periode nog mogelijk zal zijn, lijkt inmiddels twijfelachtig. Naast reeds opgetreden vertragingen is duidelijk, dat deze delegatie nauwelijks in staat zal zijn om de vele taken doeltreffend uit te voeren (waaronder ook de omvorming van het SPLM/A tot een politieke partij).

Ondertussen gaat Khartoem verder met het manipuleren van noordelijke politieke groeperingen. Wortel en stok worden daarbij als gebruikelijk afwisselend gebruikt. De stok betrof recent de Umma-partij van voormalig premier al-Sadig al-Mahdi. Onder het voorwendsel dat sprake was van uitingen ten gunste van resolutie 1593 werd op 6 april een bijeenkomst van de partij verstoord en vonden verschillende arrestaties plaats. De wortel werd voorgehouden aan het *Popular National Congress* (PNC), de partij van de in ongenade gevallen voormalig ideoloog van het regime, Dr. Hassan al-Thurabi. De dialoog met het PNC werd weer voorzichtig geopend, waarbij zelfs niet werd uitgesloten dat Turabi zelf weer zou kunnen worden vrijgelaten uit de Kober gevangenis. Dit politieke spel kan echter op den duur wel nieuwe spanningen in Khartoem opleveren. Het is in dit licht begrijpelijk dat het regiem zich momenteel op de markt aan het oriënteren is voor de aanschaf van zo'n 1500 complete oproerpolitie-uitrustingen.

De manipulaties van Khartoem betreffen echter evenzeer het zuidelijke politieke speelveld. Recentelijk manifesteerde zich in Soedan een nieuwe zuidelijke politieke beweging, *het Southern Sudan Democratic Forum* (SSDF). Deze beweging was in augustus 2001 in Londen opgericht, en brengt een aantal

zuidelijke kopstukken naar voren uit de periode van het Addis Ababa akkoord dat leidde tot de relatieve vrede van de jaren 1972-1983. Onder hen zijn veteranen als Bona Malwal, Joseph Lagu, Aldo Ajou Deng en Dr. Michael Wal Duany. Aanvang april keerde Bona Malwal vanuit zijn ballingschap terug naar Khartoem, onder meer om een onderhoud te hebben met President Omar Hassan al-Bashir. Zijn terugkeer coördineerde Malwal echter met Salah Abdallah Gosh, het zeer machtige hoofd van de *National Security and Intelligence Service* (NSIS). Dit laat weinig twijfel over aangaande de identiteit van de broodheer van het SSDF.

ISRAËL/UNTSO/LIBANON

De situatie op de Golan Hoogte is relatief stabiel. Met UNDOF/UNTSO in de rol van supervisor zetten alle betrokken partijen zich in om zoveel mogelijk de rust te bewaren rond de Golan. Als reactie op het aanbod van de Syrische president Assad (december 2004) dat deze, zonder eisen vooraf, bereid is tot vredesoverleg met Israël, heeft premier Sharon aangegeven daartoe onder voorwaarden genegen te zijn. Zijn belangrijkste voorwaarde is dat Syrië de steun aan radicale groepen (Hezbollah, Palestijnen) staakt. Deze eis wordt door de VS onderstreept. Dit Amerikaanse standpunt kwam ook ter sprake tijdens het overleg tussen president Bush en premier Sharon in de VS op 11 april. Ook Egypte en Jordanië dringen er bij Syrië op aan de steun aan genoemde groepen te beëindigen. Met de door de Palestijnse Autoriteit en Israël hervatte dialoog, die moet resulteren in een permanente wapenstilstand gevolgd door hernieuwd *road map*-overleg, is de druk op Syrië toegenomen. Deze ontwikkeling lijkt een extra reden voor Syrië te zijn geweest om onlangs met Jordaanse bemiddeling geheim direct contact met Israël aan te gaan. Voor Israël heeft echter de terugtrekking uit de Gaza Strook, volgens plan te beginnen in juli a.s. en af te ronden in de herfst van dit jaar, prioriteit.

De gemeenschappelijke Syrisch-Libanese militaire commissie heeft bekendgemaakt dat de Syrische troepen zich vóór eind april zullen hebben teruggetrokken. De commissie, bestaande uit chef staf, luitenant-generaal Ali Habib, en inlichtingenchef, brigadegeneraal Ghazala, aan Syrische zijde en legerbevelhebber Michel Sulaiman en chef staf, generaal-majoor Ramzi Abu Hamza, aan Libanese zijde, kwam eerder dan gepland bijeen. Halverwege vorige week heeft Syrië de radarpost in Dahr al-Baidar ontmanteld. Deze radarpost vormde een belangrijk onderdeel van het Syrische *early-warning* netwerk in Libanon. Deze installatie bevond zich ca. 30 km ten oosten van Beiroet, langs de hoofdweg tussen Beiroet en Damascus, grenzend aan de Bekaa-vallei. In april 2001 vernietigde de Israëlische luchtmacht de radarsite als waarschuwing tegen aanhoudende guerrilla-activiteiten van de Libanese Hezbollah, maar Syrië herbouwde de radarpost naderhand.

Zoals het er nu naar uitziet, zijn alle Syrische troepen inderdaad vóór eind april uit Libanon teruggetrokken. In hoeverre dit een blijvende situatie is of dat op termijn – bijvoorbeeld na een officieel verdrag – wederom sprake zal zijn van een (geringe) Syrische presentie, is op dit moment niet in te schatten. Feit is dat met de terugtrekking in militair opzicht de Syrische rechterflank verzwakt is. Zo ontstaat door het ontmantelen van radarposten een "gat" in de Syrische luchtverdedigingsketen, waardoor eventueel via het Libanese luchtruim binnendringende (Israëlische) vliegtuigen voor een langere tijd door de Syrische luchtverdediging onopgemerkt zullen blijven.

De Libanese Hezbollah volhardt in haar behoedzame opstelling. Op die ene massale demonstratie begin maart na, heeft de best georganiseerde partij in Libanon zich nauwelijks geprofileerd in de discussie en zorgvuldig het contact met beide kampen onderhouden. Hiermee tracht Hezbollah haar beleid voor te zetten om geen stelling te nemen in binnenlandse politieke conflicten. Hezbollah heeft – ondanks haar parlementaire vertegenwoordiging – nimmer deelgenomen aan een Libanese regering. Zeker in de huidige situatie zal Hezbollah zo lang mogelijk willen voorkomen een beslissing te nemen die op termijn haar opties beperkt.

In het Libanees-Israëlische grensgebied, in het bijzonder de enclave 'Shebaa-boerderijen' die door Israël wordt bezet, voert Hezbollah incidenteel acties tegen *Israeli Defence Forces* (IDF)-eenheden uit, laatstelijk in januari. Zoals gebruikelijk leidde dit tot Israëlische vergeldingsacties tegen Hezbollah-doelen in Libanon. Tot dusver echter wensen alle betrokken partijen verdere escalatie in dit gebied te voorkomen. Er zijn geen indicaties voor een expliciet tegen Nederlandse belangen / Nederlandse UNTSO-waarnemers gerichte dreiging.

NEDERLANDSE ANTILLEN EN ARUBA / SURINAME

Nederlandse Antillen en Aruba

De dreiging op het gebied van subversie, sabotage en terrorisme tegen Nederlandse en Amerikaanse militairen wordt vooralsnog als laag ingeschat.

Er is wél sprake van een verhoogde algemene criminele dreiging. Militairen zijn hierbij echter geen specifiek doelwit maar worden wel degelijk als interessant doelwit beschouwd vanwege hun relatieve rijkdom. Er zijn de afgelopen maanden 3 overvallen op Defensiepersoneel geweest. Een dreiging vanuit de georganiseerde (internationale) criminaliteit is op de langere termijn goed denkbaar. Dit zal vooral het geval zijn als de drugscriminaliteit zich in het nauw gebracht zou voelen door acties van de Kustwacht, de KM of door Amerikaanse militaire inzet vanuit de Forward Operating Locations op Curaçao en Aruba. Ook de eventuele toekomstige positieve effecten van de geplaatste walradars op de Benedenwindse eilanden zouden een tegenreactie van de drugsmaffia kunnen uitlokken.

De Nederlandse Antillen en Aruba liggen wat betreft de drie benedenwindse eilanden volgens Venezuela binnen haar veiligheidszone. Dit impliceert geen territoriale aanspraak, maar wel dat Venezuela uiterst gevoelig is voor militaire ontwikkelingen op en rond deze eilanden. Vooral vanwege de sterk verslechterde verhouding tussen Venezuela en de VS is Curaçao daarom door de Amerikaanse militaire presentie in het verbale spervuur van Chávez c.s. komen te liggen. Daarbij worden bekende feiten kennelijk bewust verdraaid om de Amerikaanse militaire aanwezigheid in een verkeerd daglicht te stellen. Opvallend daarbij is echter dat verschillende Venezolaanse topmilitairen de Chavistische uitspraken over een Amerikaanse militaire dreiging jegens Venezuela (vanuit Curaçao) nuanceren of zelfs weerspreken. Hiermee geven zij feitelijk aan de beschuldigingen van Chávez niet serieus te nemen.

